Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 217 (1467) ♦ Середа, 20 листопада 1996 року ♦ Ціна договірна

СТАВ ДЕПУТАТОМ — БУДЬ НИМ!

Із прес-конференції Голови Верховної Ради України Олександра Мороза 18 листопада 1996 року

Минулого пленарного тижня депутати розглянули 37 питань із 42 запланованих. Нинішнього — у порядку денному міститься більш як 50 питань, 44 з яких — в основному переліку.

Про ідеологію бюджету

Найскладнішим із них є проект державного бюджету на 1997 рік і законодавче розв'язання проблем, пов'язаних із ним, зазначив Олександр Мороз. Адже відповідно до закону «Про бюджетну систему» перед першим читанням головного фінансового документа держави необхідно ухвалити закони про державний і внутрішній борг, про мінімальні розміри заробітної плати й пенсії. Їх має подати Кабінет Міністрів. Однак досі цих документів у Верховній Раді немає. Це робить дещо проблематичним розгляд питання про державний бюджет.

(Закінчення на 2-й стор.).

Заява Верховної Ради України

щодо останніх подій у Республіці Беларусь

Верховна Рада України глибоко стурбована подіями у сусідній нам державі, які проявляються в загостренні стосунків між вищими структурами влади, у фактах дестабілізуючих дій напередодні референдуму в Республіці Беларусь. Суворо дотримуючися загальновизнаних норм про невтручання у внутрішні справи будь-якої країни, підтримуючи принципи парламентаризму, закликаємо представників законодавчої та виконавчої влад дружньої нам держави до порозуміння, до виключно конституційних дій заради збереження демократії, миру та безпеки в регіоні.

Верховна Рада України впевнена в тому, що братній народ Беларусі, виходячи з норм міжнародного права, знайде конституційні шляхи вирішення своїх внутрішніх проблем в ім'я розквіту суверенної, незалежної держави Беларусь.

м. Київ, 19 листопада 1996 року.

ЗАСІДАННЯ РАДИ ГРУП (ФРАКЦІЙ) ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

18 листопада відбулося чергове засідання ради депутатських груп (фракцій) Верховної Ради України.

Голова Верховної Ради Олександр Мороз проінформував про підсумки наради з головами постійних комісій, яка відбулася в цей день і на якій було обговорено розклад засідань парламенту на 19—22 листопада. Керівники депутатських груп (фракцій) обмінялися думками щодо винесених на розгляд сесії законопроектів. Особливо гостро дискутувалося питання щодо розгляду проекту Держбюджету на 1997 рік та інших, пов'язаних з цією проблемою законопроектів, яких Кабінет Міністрів не зміг ще подати до Верховної Ради.

Учасники засідання обмінялися також думками щодо комплексу невідкладних питань, пов'язаних з процесом розподілу Чорноморського флоту.

Прес-служба Верховної Ради України.

Парламентська хроніка

Реальний державний бюджет — головна мета Верховної Ради

Ранкове і денне засідання 19 листопада

Валерій Сергієнко, обраний виборцями Одеси до Верховної Ради України, офіційно влився в депутатську сім'ю українського парламенту. Він склав присягу на вірність Україні і приступив до виконання своїх обов'язків.

З приводу останніх подій у Республіці Беларусь Верховна Рада України виступила із заявою.

(Закінчення на 2-й стор.).

Як газета давала читачам «по шапці»...

Микола Васильович Грузинський один із багатьох наших читачів, які виграли у лотереї «ГУ-96» шапки.

На виграш, звичайно, й не сподівався, не вірив у те, що серед кількох десятків тисяч учасників розіграшу йому пощастить. Того дня порався в господарстві і ще не переглядав свіжу пошту, а сусіда подзвонив йому і повідомив радісну новину.

— Гарна шапка, саме мій розмір, — сміється Микола Васильович. —Носитиму із задоволенням і всім розповідатиму, що виграв її в лотерею «Голосу України».

У розмові з'ясувалося, що Микола Васильович — давній шанувальник «Голосу України», бо передплачує його з першого номера, передплатив уже й на наступний рік.

(Закінчення на 4-й стор.).

Є приємна новина!

ЛОТЕРЕЯ-97

«Голос України» вже вкотре проводить для своїх передплатників лотерею. Розігруватимуть найрізноманітніші товари. І все це завдяки нашим спонсорам (перших сорок один ми назвали в попередніх номерах):

42. Правобережній геолого-гідрогеологічній експедиції (Фурси Білоцерківського району, директор — Петро Волков) — облаштування криниці (свердловини) на присадибній або дачній ділянці.

43. Білоцерківському ремонтно-будівельному управлінню № 2 (начальник — Іван Ткаленко) — цегла.

Друзі! Ви можете стати учасниками розіграшу нашої лотереї, якщо передплатите «ГУ» або щотижневик «Голос України — тиждень» на 1997 рік. Надсилайте до редакції листи з позначкою «Лотерея «ГУ-97», де вкажіть прізвище, ім'я, по батькові, домашню адресу, вкладіть копію передплатної квитанції. Розіграш — наприкінці січня 1997 року.

Друзі! Стежте за газетою. Щономера в нас збільшуватиметься асортимент товарів для розіграшу лотереї!

ЗАЯВА ПРЕС-СЛУЖБИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Певні засоби масової інформації, зокрема, газети «Урядовий кур'єр», «Україна молода», «Незалежність» вмістили останнім часом низку матеріалів з претензіями до Верховної Ради України щодо зволікання з прийняттям важливих законодавчих актів.

Ці публікації повторюють висловлювання керівника президентської адміністрації Д. Табачника, зроблені ним під час брифінгів і зустрічей із ЗМІ, його посилання на звернення Президента України Л. Д. Кучми до народних депутатів України про розгляд законопроектів, визначених як невідкладні.

На відміну від зваженого і конструктивного листа Президента висловлювання підлеглих йому державних службовців характеризуються безапеляційністю суджень та зухвалістю. Під час брифінгів глава адміністрації стверджував, що внесені Президентом у порядку першочергових законопроекти практично не розглядаються. Це не відповідає дійсності.

Голова Верховної Ради України О. Мороз у відповіді Президенту України не погодився з невиправданою категоричністю звинувачень депутатів. Насамперед, принцип невідкладності стосується процедури включення певних законопроектів до порядку денного роботи сесії, але це не означає позбавлення депутатів права на ознайомлення з текстом законопроекту та попередній розгляд його з урахуванням науково-експертного висновку, фінансово-економічного обгрунтування тощо.

Нерідко після розгляду в комісії законопроект чи його окремі розділи доопрацьовуються робочою групою Кабінету Міністрів, що потребує додаткового часу. Наприклад, зараз Кабінет Міністрів доопрацьовує визначений невідкладним проект Постанови Верховної Ради про внесення змін до переліку об'єктів, які не підлягають приватизації у зв'язку з їх загальнодержавним значенням.

А проект Закону України про внесення змін до законодавчих актів стосовно оподаткування спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів, який Президент України просив розглянути позачергово, Кабінет Міністрів взагалі відкликав для доопрацювання, оскільки має на це підстави.

Все це об'єктивний процес. Верховна Рада України прагне якнайшвидше створити правове поле на всіх напрямках становлення нашої держави і, насамперед, в питаннях економічного розвитку, виходу із затяжної кризи. В режимі позачерговості найперше розглядаються законопроекти, визначені Президентом Укрїни як невідкладні. Станом на 18 листопада цього року із 22 внесених законопроектів розглянуто Верховною Радою 14, прийнято остаточно 5, відхилено 3, 6 — прийнято у першому читанні.

Виникає логічне запитання — кому вигідно знову нагнітати у суспільстві напругу, реанімуючи тезу про протистояння між різними гілками влади?

Адже зрозуміло, що подібна політика чи, вірніше, політиканство шкодить державі, зменшує довіру іноземних інвесторів, працює на користь спекулятивним інтересам окремих політичних сил і владних груп, для яких атмосфера невизначеності і конфліктів є живильним джерелом облаштування власних сумнівних оборудок.

Із прес-конференції Голови Верховної Ради України Олександра Мороза 18 листопада 1996 року

(Початок на 1-й стор.).

Крім того, баланс доходних і витратних статей проекту бюджету поки що не врегульовано згідно з вимогами депутатів, висловленими під час розгляду цього законопроекту.

Олександр Мороз висловив сумнів, що проектом бюджету будуть враховані принципові зміни податкового законодавства. Він послався на повідомлення голови Комісії з питань бюджету про те, що Кабінет міністрів, готуючи проект бюджету, виходить з існуючої податкової бази і намагається застосувати деякі нові принципи щодо відсотків відрахувань.

Ще один із ключових — законопроект про місцеве самоврядування — також ретельно готується Тимчасовою спеціальною комісією до розгляду парламенту. Головним у роботі над цим документом є усунення парних функцій, прав і обов'язків представницьких і виконавчих структур влади, щоб запобігти можливим суперечностям між гілками влади на місцях.

Про депутатів-сумісників і Конституцію

Далі на прес-конференції йшлося про те, що після ухвалення Конституції велика група народних депутатів продовжує грубо порушувати Основний Закон, суміщаючи депутатську діяльність з роботою на інших посадах. Народні депутати апелюють до Генеральної прокуратури. Після подання позовів до Київського міського суду про дострокове припинення їх депутатських повноважень сумісники розгорнули хвилю опору Голові Верховної Ради і звинувачень на його адресу в перевищенні повноважень і навіть злочинні. До того ж, майстерно використовують недосконалість статті 172 Цивільного процесуального кодексу про відкладення розгляду справ.

Щодо своїх подальших дій для розв'язання проблеми депутатів-сумісників Голова Верховної Ради Олександр Мороз сказав:

—Я діятиму відповідно до Конституції і це мене, так би мовити, оберігає від переходу в табір злочинців. Усі мої дії чітко зорієнтовані на дотримання Конституції й Цивільного процесуального кодексу.

У ЦПК справді треба внести зміни, які б не дозволяли відповідачеві без поважних причин не з'являтися в суд. Причому, це пов'язано не тільки з конкретною ситуацією. По Україні це тисячі й тисячі змарнованих годин суддями і тими людьми, які задіяні в судових процесах.

Ще раз підтверджую свою позицію: всі, хто не повинен за Конституцією суміщати посади, складуть свої депутатські повноваження, хочуть вони того чи ні. Дотримуватимусь цієї лінії суворо, оскільки це передбачено Конституцією, постановою Верховної Ради від 2 липня, іншими нормативними актами.

На запитання про реалізацію права Президента на невідкладний розгляд поданих ним законопроектів Олександр Мороз поінформував, що більше половини їх уже розглянуто, щодо кількох прийнято рішення, решту включено до порядку денного нинішнього пленарного тижня. Завдяки невідкладності розгляду поданих Президентом законопроектів удвічі скорочуються терміни їх підготовки у комісіях, експертизи, аналізи, розрахунки тощо. Отже, право Президента на невідкладність розгляду законопроектів дотримується.

Про інформаційну блокаду

Проблемі інформаційної блокади законодавчого органу були присвячені питання журналістів про зникнення на Українському телебаченні рубрики «Трибуна депутатських фракцій» і призначення міністром інформації Зіновія Кулика. Журналісти розцінюють це як тенденцію перетворення Міністерства інформації на таке собі «міністерство правди» задля однобокого висвітлення політичного життя країни. Думка Олександра Мороза:

—Робитиму все, що передбачено Конституцією, в якій записано права і свободи громадян, в якій є заборона на цензуру і на обмеження свободи слова.

А щодо ситуації з «Трибуною депутатських фракцій», то О. Мороз розцінив це як грубе порушення відповідної постанови Верховної Ради і висловив переконання, що парламент не залишить його без уваги.

Про те, хто і для чого прагне вступу до НАТО

У блоці питань з міжнародної політики України на прес-конференції йшлося про події в Бєларусі. Олександр Мороз повідомив журналістів, що мав розмову з главою парламенту Бєларусі Степаном Шарецьким, одержав офіційну інформацію про факти порушення Конституції Республіки Бєларусь представниками виконавчої влади держави. З цього приводу Верховна Рада ухвалить відповідну заяву.

Про Чорноморський флот і його поділ

Поза увагою журналістів не залишилася й така нагальна проблема, як поділ Чорноморського флоту. Олександр Мороз заявив, що «існує небезпека втягування парламентів України і Росії в проблему поділу Чорноморського флоту. Я категорично проти того, щоб Верховна Рада займалася не властивою їй функцією».

Про те, що до виборів ще треба дожити

Питання про поділ Чорноморського флоту, нагадали журналісти, стало приводом для спроби заблокувати роботу Верховної Ради. У цьому контексті порушувалися проблеми структуризації парламенту, його реорганізації, йшлося і про те, що певні політичні сили, зокрема фракція Народного Руху України, намічають ініціювати достроковий розпуск парламенту після ухвалення нового закону про вибори. Це коло внутріполітичної боротьби в законодавчому органі нинішнього скликання, на думку Олександра Мороза, навряд чи вдасться розв'язати. У Верховній Раді здебільшого спостерігається ситуативна більшість, яку, зрозуміло, важко передбачити. Олександр Мороз переконаний, що лише вибори на змішаній основі можуть створити сталу більшість у парламенті. Однак він нагадав, що ініціатори дострокового розпуску парламенту минулого скликання тепер шкодують. Верховна Рада має вичерпати термін своїх повноважень, ухвалити закони на розвиток Конституції. А щодо розмов про старт нової передвиборчої кампанії нового парламенту, то Олександр Мороз переконаний: він передчасний. Відносно заяви Президента про початок президентських виборів, то «ці три роки ще треба прожити».

Голова Верховної Ради відповів і на інші запитання журналістів.

Світлана ПИСАРЕНКО.

Реальний державний бюджет — головна мета Верховної Ради

(Початок на 1-й стор.).

З інформацією про стан підготовки законодавчих актів про структуру та розмір державного внутрішнього боргу України та про проект постанови Верховної Ради України про встановлення нових розмірів мінімальної заробітної плати і пенсії за віком виступив заступник міністра фінансів Анатолій Литвин. Він звернувся до народних обранців з пропозицією розглянути структуру та розмір внутрішнього державного боргу після прийняття уже уточненого Державного бюджету України. Однак народні депутати Володимир Пустовойтовський, який виступив з співінформацією, Євген Красняков, Наталія Вітренко та інші наполягали на тому, щоб це питання розглядати до прийняття бюджету. Крім того, й досі не прояснено картину з погашенням державної заборгованості у виплаті заробітної плати, пенсії тощо. Достовірний бюджет з реальною прибутковою й видатковою частинами — головна мета Верховної Ради, підкреслювали промовці. Отож потрібні точні дані про внутрішній борг України.

Олександр Мороз до того ж повідомив, що Кабінет міністрів звернувся з листом до Верховної Ради з проханням перенести слухання уточненого Державного бюджету України на 21 листопада.

Парламентарії прийняли рішення подати до 21 листопада на розгляд Верховної Ради проекти законів України «Про структуру та граничний розмір державного внутрішнього боргу України» та «Про встановлення мінімальних розмірів заробітної плати і пенсії за віком».

Перенесено на майбутній четвер і розгляд постанови Верховної Ради України про Декрет Кабінету міністрів України від 9 грудня 1992 року «Про тимчасове припинення індексації грошових доходів населення». Тут конкретно йшлося про колишнє заморожування цих індексацій, з чим далі, говорили депутати, миритися не можна. Народні обранці запропонували проект цієї постанови замінити на закон і в такий спосіб урегулювати це гостре для людей питання.

Верховна Рада без обговорення, бо це було зроблено на одному з минулих засідань, ухвалила Закон про внесення змін і доповнень до окремих законів України щодо оплати праці.

Питання про проект закону України про внесення змін і доповнень до Закону України «Про приватизацію майна державних підприємств» у третьому читанні перенесено на пізніше, бо він, за словами депутатів, потребує ще докладної роботи у комісіях — у зв'язку з прийняттям у процесі роботи над даним законопроектом Конституції України та інших державних актів, що істотно змінює акценти у запропонованому проекті закону.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Парламентська хроніка

—Це — ринковий закон, на базі якого вироблятимуть інші законодавчі акти щодо соціального страхування, — підкреслив у доповіді міністр праці Микола Білоблоцький, представляючи проект закону України «Про проект основ законодавства України про соціальне страхування».

Голова Комісії Верховної Ради з питань соціальної політики та праці Юрій Буздуган вважає, з певним застереженням, що треба прийняти потрібний закон. Але, як показала дискусія, народні обранці не переконані у своєчасності й доцільності його прийняття. Зокрема, вони вважали, що без докорінного розв'язання проблеми оплати праці громадяни держави втратять останні соціальні гарантії, передбачені Конституцією нашої держави.

Отже, на пропозицію комісії цей законопроект вирішено прийняти за основу і відправити його на доопрацювання. Верховна Рада повернеться до нього на початку 7-ї сесії.

Володимир КОРОЛЮК.

Співчуття тим, хто загинув на чужині

Глибоке співчуття рідним і близьким загиблих у Стамбулі (Туреччина) громадян України висловив Президент України Леонід Кучма.

Як уже повідомляла наша газета, жертвами пожежі в готелі «Тозбей» стали 17 чоловік, і серед них — 13 наших співвітчизників, мешканців Харківської області. Своє співчуття рідним загиблих висловив і Президент Туреччини Сулейман Демірель.

Нині спеціальна урядова комісія, створена за розпорядженням Кабінету міністрів України, ретельно вивчає обставини та причини трагедії, надає необхідну допомогу потерпілим і сім'ям загиблих. Прийнято рішення перевезти тіла загиблих в Україну.

Дилема

У приватні руки без сумніву й муки?

БАГАТОГАЛУЗЕВИЙ промисловий комплекс України — це чорна й кольорова металургія, видобуток і переробка коштовних і рідкісних металів, хімія і нафтохімія, деревообробка, лісохімічне, плиткове, фанерне та меблеве виробництво, всі види легкої промисловості (текстильна, трикотажна, взуттєва, шкіряна, хутряна, галантерейна, порцеляно-фаянсова). Із 1408 підприємств, охоплених приватизаційною хвилею, в державності сьогодні залишається 371, а залишаться в перспективі — 54, з яких промислових лише 24 підприємства. Саме по собі напрошується тривожне запитання: чи не поспішаємо ми з роздаванням «слонів», до чого призведуть такі «ударні» показники?

Експорт українських промисловців добре відомий у світі. Це і металопродукція — листовий і сортовий прокат, газо- і нафтопровідні труби великого діаметра; залізорудна сировина, рудні концентрати, вогнетриви, каоліни, різні вироби хімпрому, легпрому, деревообробки. Зрозуміло, що в пореформений період доводиться або згадувати (ох, який був виробничий потенціал!), або мріяти (у нас такі можливості!), бо реальне становище промисловості — плачевне. І в цьому важко звинувачувати тих, хто безпосередньо зайнятий у виробництві. Стабільної, цілеспрямованої промислової політики не було протягом низки років. Цього терміну цілком вистачило, щоб занапастити й згубити досить потужний комплекс, що складає для закордону серйозну конкуренцію.

Тепер спішно розпочато реформування, структурну перебудову, переорієнтацію промислових галузей на нові ринки збуту сировини і продукції та встановлення кооперативних зв'язків. Зміна форми власності — перша умова успішного подолання важкого реформаторського шляху.

Але в тому-то й увесь фокус, що на шляху цьому чимало прихованих, замаскованих пасток, потрапивши до яких, можна добряче покалічитися, а можна узагалі з них не вибратися.

Що мається на увазі? Хоча б те, що з початком приватизаційного процесу на нас не пролився такий бажаний інвестиційний дощ. Усі, хто хоч трохи був зацікавлений у реформуванні виробництв (з урахуванням насамперед своєї вигоди), терпляче чекав на прийнятнішу законодавчу базу. Та, головне, поки ми самі дійдемо стану під назвою «діватися нема куди» і не розкриємо рятівникам-інвесторам своїх обіймів.

Схоже, зовнішній капітал дочекався свого часу. Тепер і Президент піддав критиці сертифікаційну приватизацію в країні, вважаючи, що вона призвела до утворення колективної власності, яка нічого позитивного не дає.

Оскільки багато які акціоновані промислові підприємства так само залишаються «лежачими», а їхня продукція неплатоспроможною, в цьому є частка правди. Величезний промкомплекс не в змозі самостійно вибратися з кризи. Немає точки опору — грошей.

Викласти чималі суми, але вже під свої умови та гарантії держави, готові ті, хто давно придивився до української сировини, дешевої робочої сили, виробничих потужностей, що з екологічних міркувань згортаються в багатьох європейських країнах. Отож для цих «благодійників» спалахує сьогодні «зелене світло».

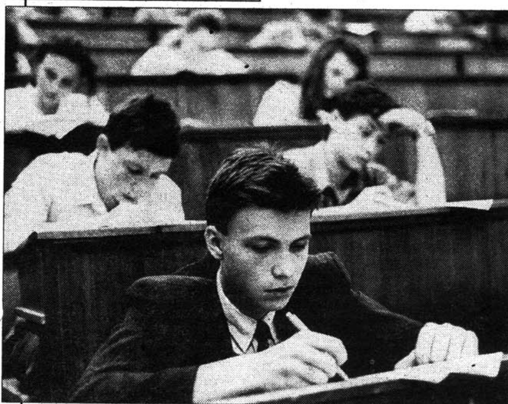
На недавній прес-конференції у Міністерстві промисловості в присутності спеціально запрошених представників зарубіжних посольств, фірм і компаній міністр промисловості Валерій Мазур розповів про початок нового етапу реструктуризації. Передбачено організацію підприємств із замкненим технологічним циклом, поділ великих підприємств на окремі виробництва, «вмикання» механізмів санації і банкрутства. Цей процес зачепить усі галузі, в тому числі великі підприємства: металургійні комбінати «Криворіжсталь», Макіївський завод, Запорізький титано-магнієвий, Нікопольський Південнотрубний завод.

На багатьох підприємствах плануєтся змінити технології і номенклатуру продукції. Для цього, звісно, треба технічно переозброїтися, особливо в енергомістких галузях. Іноземним підприємцям пропонується взяти участь у реконструкції меткомбінату ім. Ілліча в Маріуполі, де монтують нові машини безперервного лиття заготовок, заводу «Дніпроспецсталь» у Запоріжжі, цехів Алчевського, Дніпродзержинського металургійних комбінатів. Дано «добро» на організацію якнайбільшої кількості спільних підприємств у всіх галузях промисловості, та особливо в металургійній, деревообробній, у виробництві лаків, фарб. За потреби можна навіть здійснити цільові екскурсії підприємствами. Є список підприємств, що приватизуються за індивідуальними планами, і пакети акцій можуть бути продані під інвестиційні зобов'язання. В списку 56 «найменувань». Серед найгучніших — Миколаївський глиноземний, Донецький металургійний, Дніпропетровський металургійний, Нікопольський феросплавний, Запорізький сталепрокатний...

І хоча під час засідання президії Кабінету міністрів України Прем'єр-міністр заявив про необхідність проводити «велику» приватизацію за умов цілковитої відкритості та врахування інтересів держави, впевненості в тому, що так усе й буде, все ж таки немає. Ні для кого не секрет, що в ході приватизації великих підприємств часто дається взнаки суб'єктивізм, є випадки навмисного заниження вартості майна, недостатнього контролю за виконанням власниками взятих зобов'язань. Президія доручила Фонду держмайна разом з міністерствами проаналізувати раніше узгоджені умови приватизації підприємств за індивідуальними планами і привести їх у відповідність до вимог Програми діяльності уряду. Та, думається, серйозною допомогою у відстоюванні державних інтересів стане відповідний закон.

Людмила МЕНЖУЛІНА.

Азбука бізнесу

Найкраще страхування навіть на страховому ринку-кадрове

КОЛИ кажуть про страхових агентів, напевне багато хто згадує страшенно надокучливу даму з обличчям змовниці, яка так і хоче втягнути вас у якусь історію... Чим закінчилася історія з «найнадійнішим» вкладом трудових копійок, що гарантував громадянам великої і неподільної матеріальну допомогу в разі горя або радості (май лише страхову квитанцію в кишені), —усім відомо. Розпалася країна, знецінилися грошові вклади, а «страховки» взагалі пропали безслідно. Залишилося неприємне відчуття обману. Тому будь-які розмови про страхування в період глобальних соціальних змін та економічних перетворень хочеться звести до скептичного: «Знаємо, знаємо, нічого доброго від цього не чекаємо».

Та, з'ясовується, сумний наш досвід — ще аж ніяк не знання, а тим паче не привід для закопування сподівань.

Нещодавня міжнародна конференція «Європейський досвід страхової діяльності та вдосконалення її кадрового забезпечення. Професійні дискусії педагогів Сходу та Заходу» справила враження. Про масштабність форуму свідчить хоча б те, що вітав учасників, серед яких були фахівці страхової справи провідних європейських країн, США та СНД, у вищій школі підприємництва Київського державного економічного університету Надзвичайний і Повноважний Посол Великобританії в Україні Рой Рів. Серед знаменитих спонсорів з Австрії, Нідерландів, Великобританії були й українські страхові компанії — «Оранта», «Пан Юкрейн», «Ініціал», «Енергополіс».

Обговорювали не так наукові проблеми, як методики ведення страхової справи з вигодою для економіки, проблеми кадрового забезпечення страхової індустрії.

До речі, про кадри. Від менеджера страхової компанії «Фортіс» (Амстердам), члена вченої ради одного з університетів із страхування пана Г. Гулікса довелося почути, що в Нідерландах п'ятдесят років тому маятник страхової справи «розгойдали» самі страховики. Успіх забезпечила добротно створена навчальна база. Книжки для студентів писали практики, у спеціальних навчальних центрах акумулювався передовий досвід. Це й зумовило розвиток, а потім і популярність страхового бізнесу, який вели не дилетанти-самоучки, а професіонали.

Як же йдуть справи в нашій країні, де все, здається, перевернулося з ніг на голову? Чи не сурогатом колишньої, налагодженої системи страхування стали нові фірми та компанії? Чого чекати від «незнайомців», котрі не нав'язують своїх послуг, гарантіями не «осипають»?

На думку директора Українського центру навчання страховій справі доктора економічних наук Семена Осадця, те, що колись розумілось у нас під страховою справою, навіть приблизно не відповідало світовим стандартам. За умов загальнодержавної власності саме ті форми захисту, що їх пропонувала держава, найдоречніше було б назвати сурогатом страхування. Наприклад, траплялся невврожай або ще якась напасть, колгосп брав на відбудову та інші виробничі цілі кредит. Повернути вчасно не міг, бо «прогоряв» з черговими видами на врожай. Просив відстрочки платежу на рік, два, три... І оскільки страховий фонд підміняв позичковим, покриття йшло з бюджету. Цьому не було кінця й краю.

Тепер, коли й кредитну справу поставлено на комерційну основу, таке латання бюджетних дірок просто неможливе. Жодний банк не візьметься з доброго дива погашати збитки, завдані стихійним лихом або, ще гірше, — безгосподарністю. Ніхто не дасть відстрочку щодо платежів на 10—15 років. Роль страхового фонду стає не тільки важливою —необхідною.

Якби цю роль у нас вчасно й гідно оцінили, через страхові операції можна було б навіть впливати на зниження темпів інфляції: мобілізовувати страхові ресурси, інвестувати їх у народне господарство, стримувати спад виробництва. Але, як відомо, попередня система страхування зазнала нищівної поразки. А реабілітація, особливо в очах громадськості, справа важка. Тут дуже до речі були б оперативно введені законодавчі акти. Та в тому й біда, що новим українським страховим структурам довелося досить довго перебувати в підвішеному стані. Майже два роки тривало обговорення закону про страхування.

І це при тому, що в нас немає тих самих п'ятдесяти зайвих років на «розкручування» реформ. Немає змоги чекати, що рано чи пізно все саме по собі налагодиться. Метод проб і помилок довів свою цілковиту неспроможність, а безупинно відставати, проголошуючи себе європейською країною, це навіть за азіатськими мірками смішно.

Тричі мали рацію ті, хто на свій страх і ризик, ледь замерехтіли «перебудовні ліхтарики», задумалися про кадрове забезпечення страхового, фондового ринків, кредитно-банківської сфери, маркетингу.

Зрозуміло, що доки не стабілізувався грошовий обіг, доки високий рівень інфляції і, навпаки, низькі доходи громадян, формувати страхові фонди складно. Та за вмілого ведення справи розвивати ринок страхових послуг можна й треба, бо жоден капіталіст, який поважає себе, не вкладе гроші без упевненості в їхній подальшій долі. Точнісінько так само в жодному західному банку не видадуть кредит, не поцікавившись страховим полісом клієнта. Ділові люди, які прибувають до нашої країни, застраховані, що називається, вздовж і впоперек, на всі випадки життя. У нас все це — у перспективі. Пенсійне, медичне, інші види страхування «світового» рівня та зразка тільки-но формуються, але так, щоб, улиавиючись до загального соціального й економічного процесу, жити і нам за загальними правилами.

У цьому напрямі багато що вже зроблено Українським центром навчання страховій справі, створеним за підтримки TACIS. Проведено програмі курси для сотень керівників і фахівців страхових компаній. Нині узагальнюється уже наявний вітчизняний досвід, розробляються нормативні документи, рекомендації. До речі, спеціальної літератури та фундаментального підручника поки що немає, хоча на пропозицію Київського економічного університету страхову справу викладають у всіх економічних вузах країни. Ясна річ, треба думати і про навчальні посібники, і про підвищення кваліфікації викладачів.

Міжнародні семінари із залученням відомих економістів, бізнесменів далекого й близького зарубіжжя, які досягли успіхів, — лише частина загальної вузівської програми підготовки фахівців нового рівня. Як зазначає ректор КДЕУ Анатолій Павленко, орієнтуватися на ринкову економіку з відповідною зміною навчальних програм почали тут ще сім років тому. Сьогодні вже можна бачити певні результати. Тільки-но намічається проведення серйозного форуму, приміром, з питань маркетингу, страхової справи, фінансів і грошового обігу, як до Київського економічного університету охоче вирушають вчені, практики з багатьох країн. Як вважає директор вищої школи підприємництва при університеті Дмитро Лук'яненко, це дає змогу не тільки поглибити дослідження, адаптувати зарубіжний досвід до наших умов, а й нашим фахівцям активно брати участь у розробці механізмів розвитку того чи того сектора світової економіки.

Людмила СЛАВІНА.

Кордон

Вовки ситі. Овець шкода

На ВІВЦЕФЕРМУ КСП «Розовський» Арцизького району злодії прокралися вночі. Зв'язавши сторожа, відчинили ворота кошари та й погнали у напрямі українсько-молдовського кордону, не багато не мало, 450 овець. Сподівалися, очевидно, на те, що до ранку вдасться той кордон перетнути. А там — шукай вітра в полі.

Про крадіжку, однак, стало відомо членам оперативної групи райвідділу міліції, що саме об'їздила район. Вони знали, куди могли погнати отару, отож пошук спрямували в бік кордону. І невдовзі овець таки виявили — за два десятки кілометрів від «Розовського». Погоничі, узрівши переслідування, тут таки вскочили до «КамАЗу», який йшов поруч, і зникли. За кордоном, що був зовсім близько.

Що ж, цього разу все скінчилося добре. Але господарство могло недорахуватися отих 450 овець. Як недораховуються останнім часом худоби чимало господарств прикордонних Тарутинського, Арцизького, Болградського, Ренійського і навіть більш віддалених від Молдови районів. Раз по раз тільки й чути: там кілька корівок з ферми зникли, там — коні, ще десь — десяток-другий овець. Сліди зазвичай вказують у бік кордону. Надто «прозорого», щоб злодіїв там хтось міг схопити, як кажуть, за руку. Окрім контрольованих шляхів, з України до Молдови ведуть десятки й сотні путівців, де нема жодного натяку на прикордонну атрибутику: ані тобі загорожі, ані сигналізації, ані контрольної смуги. Бува, правда, проїде чи пройде наряд прикордонників, міліція навідається, але усе це — епізодично. Імовірність бути схопленим тут з украденим, коли відверто, надто ілюзорна. Інакше, хіба насмілилися б злодії гнати до отого кордону таку величезну отару овець? Подейкують, що декотрі з мешканців прикордонних сіл, у тому числі українських, навіть стали професійними провідниками.

Від керівників прикордонних господарств випадало не раз чути: нічні набіги вже стали стихійним лихом, від якого немає спасіння. А люди, боячись за своє життя, відмовляються йти у сторожі. Невже отому лихові нічим не можна зарадити? З надією чекають тут закінчення процесу делімітації та демаркації кордону між Україною й Молдовою, що надто затягнувся. Щоправда, облаштувати 1200 кілометрів кордону не так просто —для цього потрібні і час, і кошти. А поки що, щоб запобігти крадіжкам, охоронці правопорядку прикордонних районів України та Молдови мають намір тісніше співпрацювати. Крім того, скористатися досвідом створення мобільних груп, як це подекуди вже роблять, у складі яких міліціонери та члени народних дружин прикордонних сільгосппідприємств. Нічні чергування таких груп у прикордонній зоні, певно, змусили б декого покинути злодійське «шашличне» ремесло.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеська область.

Отакої!

Торговці радіоактивною смертю

Працівниками УСБУ в Закарпатській області та митниками затримано контрабандистів, які мали намір у схованці вивезти за кордон радіоактивний матеріал. Експерти оцінюють його в мільйон доларів. Це не перший випадок, коли спритні ділки намагалися «спровадити» за кордон радіоактивні речовини. Так, восени 1994 року угорські мас-медіа повідомляли про затримання правоохоронними органами громадян, у тому числі мешканця Закарпаття, з контейнерами, де знаходився уран-275. Навесні 1995 року теж було затримано групу злочинців, до складу якої входили двоє закарпатців. 18 кілограмів небезпечного товару вони намагалися реалізувати у Словаччині.

Проте завдяки вмілим діям закарпатських спецслужб радіоактивна смерть до сусідів не потрапила.

Микола ГОРВАТ.

Закарпатська область.

Шукала «міліція» самогон

До яких тільки хитрощів не вдаються охочі хильнути оковитої на дурничку! Збирання пляшок, вимагання грошей, крадіжки. Та такого ще не бувало, щоб п'янички, перевдягшись у міліцейські мундири, почали по хатах трусити самогон. Саме так сталося в селі Мирному Бобринецького району. Спантеличені господарі навіть не здогадалися запитати ордер на обшук у непроханих гостей, а стояли, покірно опустивши руки, і дивилися, як шахраї нишпорять по кімнатах, горищах, підвалах у пошуках жаданої рідини.

Зацікавилася новоспеченими «борцями із зеленим змієм» і бобринецька міліція, яка й узялася розшукувати авантюристів.

Микола ВОЛОК.

Кіровоградська область.

Гірка «пігулка» для правоохоронців

Ефект бомби, що вибухнула, мало повідомлення, яке зробив на черговій сесії Вінницької облради, де обговорювалося питання боротьби зі злочинністю, її депутат Анатолій Махлай.

«Якщо те, про що сказав депутат, правда, а ми це маємо неодмінно з'ясувати, то на цьому роботу сесії можна було б припинити», —така була реакція на почуте голови облдержадміністрації Анатолія Матвієнка. Перед тим, як виступити в обговоренні доповіді, що її зробив на сесії заступник голови ради Іван Боднарчук, згаданий депутат передав до президії невеликий пакет... з наркотиками. «Такі пакети за 15 гривень можна купити в будь-якому комерційному кіоску, які розташовані поблизу шкіл у Вінниці», — уточнив виступаючий.

Проблема боротьби із засиллям отруйного зілля особливо гостро постала після введення кордону з Молдовою. Відтоді область стала транзитом на шляху переправляння наркосировини із-за Дністра до інших країн, передусім Росії. Тільки працівники Могилів-Подільської митниці виявили понад сто кілограмів макової соломки у пасажирів транзитних поїздів, що прямують з Молдови. Більше, ніж торік, затримано продавців наркотиків в обласному центрі. Однак жодного порівняння із наведеними фактами не має випадок, пов'язаний із діяльністю циганського наркосиндикату, «накритого» правоохоронцями у Калинівському районі: вага вилученої подрібненої макової соломки та головок маку дорівнювала більш як 360 кг, а загальна кількість рідини, що мала запах ацетону, вимірювалася 420 літрами. А всього протягом минулого року кількість вилученої у наркоділків сировини становила 1313 кг.

Відзначено зростання злочинів і в інших сферах, зокрема економічній. Резонансною, зокрема, стала справа із недавнім затриманням п'яти посадових осіб, двоє з яких — заступники голови Вінницького міськвиконкому. Арештованих звинувачують у розкраданні державних коштів у особливо великих розмірах. Як повідомив на сесії народний депутат від Вінниччини Василь Лантух, слідство з цієї кримінальної справи взято під контроль парламентською Комісією з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією.

Багато злочинних проявів зафіксовано серед неповнолітніх. Хоч як дивно, особливою агресивністю супроводжуються злочини в побуті. Наведені факти, зазначалося в доповіді, свідчать про недостатній рівень роботи правоохоронних органів. Окремі працівники компрометують своє звання. Саме з цієї причини минулого й нинішнього року з органів МВС звільнено 272 працівників.

Окремо хочеться сказати й про таке. Із тридцяти кримінальних справ, порушених проти депутатів різного рівня, дозвіл на притягнення їх до відповідальності правоохоронні органи отримали тільки у двох випадках. Дивує, що цей прикрий факт так і не став предметом докладного розгляду на сесії. Другий приклад спонукає до роздумів не тільки правоохоронців чи депутатів: 800 мешканців області заподіяли собі смерть. Це майже стільки, як загинуло під час автомобільних катастроф, від рук злочинців тощо...

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

Наше сало за бугор?!

Увага! Наш «національний продукт» потерпає від сваволі жадібних до легкої наживи контрабандистів. Йдеться про сало.

Рано-вранці прикордонно-літній наряд застави «Чернігів» зупинив на об'їзній дорозі колону «Жигулів». Тольяттинська кавалькада прямувала до Білорусі поза офіційним пунктом перепуску. Бажання «учасників автопробігу» не потрапляти на очі охоронців кордону можна було зрозуміти, заглянувши до автомобілів четвірки наших співвітчизників, мешканців Черкаської області. А контрабандисти добряче «запакувалися» салом: загалом 15 центнерів цього цінного харчу виявилося у салонах та багажниках чотирьох «Жигулів». Митниця оцінила наш «національний продукт» в 5700 гривень.

«Тютюнові рекордсмени» об'їзних доріг

Продовжують встановлювати свої «рекорди» на «тютюновому фронті» воїни Котовського загону прикордонного контролю. За десять місяців нинішнього року прикордонники цієї частини на об'їзних маршрутах, що перетинають українсько-молдовський кордон, затримали тютюнових виробів здебільшого іноземного виробництва, вартістю 22 мільярди 215 мільйонів карбованців, 100 тисяч гривень, 90 тисяч американських доларів та ще 3 тисячі молдовських лей. Отже, котовських охоронців кордону можна назвати не лише «мисливцями за контрабандним тютюном», але й «аматорами-нумізматами»...

Ось характерне затримання «тютюнових бізнесменів», які, нехтуючи офіційними пунктами перепуску, намагаються ввезти на територію нашої держави безакцизні цигарки. Двоє громадян України, завантаживши мікроавтобус «Фольксваген» цигарками іноземного виробництва п'яти найменувань, намагались «штурмувати» ділянку кордону, яку охороняє застава «Слов'яно-Сербка». Всього прикордонний наряд цього підрозділу виявив і вилучив у наших співвітчизників 59 ящиків імпортного курива вартістю 8 500 американських доларів.

Олександр ФІЛЬ,
лейтенант.

Коли й ковадло вибухає...

Органи влади і штаб цивільної оборони Новоград-Волинського району звернулися до мешканців сіл із закликом здати... боєприпаси. За три дні роботи сапери вивезли й знищили сто два артилерійських снаряди великого калібру, з них сімдесят — в одній лише Барвинівці, де сталася трагедія, що спричинила масову акцію. Десятиліттями в одній з тутешніх родин артилерійський снаряд використовували як ковадло. У жовтні приїхав до батьків син, щось майстрував на ньому. Раптом пролунав вибух... Велика кількість артилерійських снарядів у селах залишилася під час війни. Відступаючи, радянські війська не встигли підірвати склад з боєприпасами. До слова, за січень—вересень в області вже знищено 258 вибухонебезпечних предметів.

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

Передплата-97

Як газета давала читачам «по шапці»...

(Початок на 1-й стор.).

— Газета мене приваблює своєю правдивістю, об'єктивністю, інформаційною насиченістю матеріалів, — каже він. — І це не лише моя думка. Газета —улюблениця багатьох моїх односільчан, її півсела передплачує. За нинішньої скрути вона й за ціною доступна, і надходить регулярно, і завжди є що прочитати. Одне слово, серйозна газета, — підсумовує Микола Васильович.

До речі, в передплатній лотереї «Голосу України» на друге півріччя 1996 року, взяли участь понад сорок тисяч наших читачів. Звичайно, не було байдужих до привабливих призів: холодильника «норд», меблевих гарнітурів, двокасетних магнітофонів, чоловічих хутряних шапок, грошових призів тощо. Бо хіба не приємно окрім газети одержати ще й приз, який аж ніяк не зайвий у господарстві? Приміром, міні-трактор чи кінь...

Отож не баріться, шановні наші передплатники, не відкладайте на «потім», а поспішайте передплатити «Голос України» на наступний рік і не забудьте вчасно надіслати вашого листа на адресу редакції для участі у розіграші лотереї.

Хай вам щастить!

Марія ДАВИДЕНКО.

Румуни вибрали «ключ до щасливого завтра»

Захоплюючі румунські президентські перегони скінчилися. Перемогла, зазначив би Остап Бендер, молодість, — новим главою румунської держави став п'ятдесятисемирічний Еміль Константинеску.

І справді, фінішний ривок голови донедавна опозиційної Румунської демократичної конвенції (РДК) був такий стрімкий і потужний, що захисний редут Іона Ілієску —перевага в чотири відсотки голосів після першого туру виборів — знесло, наче старенький місток під час весняної повені. Константинеску підтримали всі політичні партії і рухи Румунії, окрім, звичайно, Партії соціальної демократії Румунії (ПСДР), головної сили Ілієску.

«Голосуйте за Ілієску!» — закликали передвиборні плакати колишнього президента. «Константинеску — президент!» — стверджували листівки його опонента. Повним ходом ішов наступ на Ілієску в більшості румунських газет, результати соцопитувань свідчили: головний опозиціонер наздоганяв президента, а потім швидко пішов у відрив...

Прихильники Константинеску вже відчували смак перемоги. Вулицями Бухареста мчали автомобілі з вивішеними у вікнах блакитними прапорами зі знаком ключа на них — символом РДК, яким можна буде відкрити двері в обіцяне опозицією щасливе майбутнє. На більшості плакатних портретів Ілієску повидряпувано очі або домальовані нетрадиційні деталі: опозиціонери були агресивними й активними. «Геть Ілієску!» — скандував натовп на останньому мітингу РДК. Ілієску пішов, і цим у Румунії закінчилася доба правління колишніх комуністів, тих, що були при владі за режиму Чаушеску.

Еміль Константинеску — засновник РДК, член Національ-селянської християнсько-демократичної партії. Юрист та геолог за фахом, колишній ректор Бухарестського університету, автор семи книг та багатьох статей. Навчався в Оксфорді, Берклі, Джорджтауні, Дубліні, Каїрі. На попередніх президентських виборах 1992 року отримав 33 відсотки голосів і посів друге місце після І. Ілієску.

Чи не вибрали румуни журавля в небі? Так, Румунія значно відстає від інших центральноєвропейських держав — Угорщини, Польщі, Чехії, але все ж не стояла на місці, рухаючись, хоч і повільно, та вперед. Команда Ілієску складалася з досвідчених управлінців, професіоналів, сам він, окрім партійної роботи, очолював низку міністерств та відомств. Чи зможе Константинеску, який досі вправлявся в мистецтві критикувати, справді надати реформам у Румунії прискорення, поліпшити життя населення?

А Румунська демократична конвенція та її союзники отримали тепер усю повноту влади в державі. Адже вони впевнено перемогли ПСДР на парламентських виборах, що відбулися водночас із першим туром президентських. РДК завоювала понад тридцять відсотків голосів. Відразу після виборів було укладено угоду з третьою політичною силою в Румунії — Соціал-демократичним союзом Петре Романа (котрий сам набрав понад двадцять відсотків голосів, а потім висловився на підтримку Константинеску в другому турі). Звісно, за підтримку треба платити: Петре Роману було обіцяно крісло голови верхньої палати парламенту — Сенату. На посаду прем'єр-міністра планують голову Національ-селянської християнсько-демократичної партії Іона Дьяконеску. Представник РДК має обійняти також посаду голови Палати депутатів парламенту.

Виникає ще одне запитання: чи зможуть РДК та СДС працювати так само згуртовано, як повалили Ілієску? Адже РДК, скажімо, складається з тринадцяти партій та рухів, СПС також є альянсом: минулого року очолювана Петре Романом Демократична партія підписала протокол про асоціацію з Соціал-демократичною партією Румунії, в результаті чого й виник союз. Отож фактично біля керма влади стануть п'ятнадцять партій, і дуже сумнівно, що обійдеться без незадоволених, таких, хто вважатиме себе в чомусь обділеними.

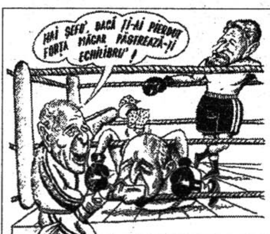
А ми, зі свого боку, не можемо не задати ще одне запитання: як вплинуть результати виборів на подальший розвиток відносин з клопітним сусідом? «Дипломатичні кроки слід здійснити не лише з метою з'ясування питання про острів Зміїний, а й решти румунських територій, насильно включених до складу колишнього СРСР, — заявляв, зокрема, нинішній румунський президент газеті «22» у лютому. —Це важка місія, але оскільки історична правда й міжнародне право на нашому боці, то, вважаю, виграш буде за Румунією». А Соціал-демократичний союз, починаючи в січні передвиборну кампанію, оприлюднив заяву-заклик: «Докласти усіх зусиль для того, щоб через адекватні політичні заходи якомога швидше досягти... національного об'єднання румунів». Отже, навряд чи варто нам сподіватися на спрощення діалогу з Бухарестом.

Утім, буває так, що передвиборні заклики і конкретні дії опозиції, яка отримує владу, різняться. Будемо на це сподіватися. «Чи не передчуваєте ви ускладнень у двосторонньому діалозі після можливого приходу до влади опозиції?» — запитав я в Надзвичайного і Повноважного Посла України в Румунії Олександра Чалого за кілька днів до 17-го листопада. «Ні, — відповів він. — У передвиборній програмі Константинеску є пункт, де він обіцяє швидко ліквідувати напруженість у відносинах із сусідами. Побачимо».

Але поки що прогнозувати майбутній розвиток україно-румунських відносин важко. Очевидно, багато що засвідчить зустріч міністрів закордонних справ у рамках переговорного процесу, яку заплановано на січень.

А ексклюзивне інтерв'ю з новообраним президентом Румунії читайте в завтрашньому номері газети.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ,
спеціальний кореспондент "ГУ".
Бухарест.

На малюнку з румунської преси: прем'єр-міністр Ніколае Векерою вмовляє свого шефа Іона Ілієску хоча б утриматися на ногах; переможно стоїть Еміль Константинеску.

Автор висловлює подяку Посольству України в Румунії за допомогу в організації роботи під час відрядження.

Хроніка. Факти. Події

● *Гельсінкі*

Чи настане спокій у Карабаху?

У столиці Фінляндії розпочався черговий раунд вірмено-азербайджанських переговорів з урегулювання карабаського конфлікту. Як відомо, режим припинення вогню в зоні Нагорного Карабаху дотримують уже 2,5 роки. Проте спроби ОБСЄ використати цей час для досягнення реального врегулювання вірмено-азербайджанського конфлікту не дали поки що конкретних результатів через небажання обох сторін іти на компроміси.

● *Нью-Йорк*

... В Афганістані?

Сприяти розв'язанню гострого конфлікту в Афганістані покликана закрита зустріч, що розпочалася у штаб-квартирі ООН, в якій беруть участь представники Росії, Казахстану, Киргизії, Таджикистану, Туркменії, Узбекистану, Єгипту, Ірану, Індії, Пакистану, Саудівської Аравії та Організації Ісламська Конференція.

● *Тбілісі*

... В Абхазії?

Міністр закордонних справ Грузії Іраклій Менагарішвілі підтвердив повідомлення, що високопоставлені абхазькі представники провели в Тбілісі зустрічі з грузинськими керівниками. У діалозі, що відбувся вперше за останні чотири роки, брав участь і міністр закордонних справ самопроголошеної республіки Абхазія Костянтин Озган. Обговорювалися шляхи врегулювання конфлікту в Абхазії, проте зустрічі не призвели до жодних серйозних змін у позиціях сторін.

● *Париж*

Займайте чергу: дають гарантії безпеки!

«Питання розширення НАТО принципово вирішене, і тепер можна говорити лише про порядок і терміни вступу до блоку країн Східної Європи, — заявив у Парижі голова Північноатлантичної асамблеї Карстен Фойгт. — Скоріш за все, першими до НАТО приєднаються Польща, Угорщина та Чехія. Можливо, цей список поповнять Словенія і Словаччина. Балтійські країни, судячи з усього, не ввійдуть до «першого кола».

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.

Президент порушує закон? Імпічмент дасть відповідь

Процес підготовки та проведення референдуму в Бєларусі, запланованого на 24 листопада, проходить із грубим порушенням закону. З такою заявою до депутатів Верховної Ради Республіки Бєларусь звернувся голова Конституційного суду Валерій ТИХИНЯ.

У принципі, питання про порушення президентом Олександром Лукашенком закону постало одразу, щойно він проголосив про намір винести на всенародне голосування проект нової Конституції держави. Ще жодна людина, крім самого Лукашенка і «групи товаришів», не бачила тексту нового проекту, але таємничість, з якою його готували, а також несподіваність одразу розпалили пристрасті у верхніх ешелонах влади.

Новий парламент, який прийшов на зміну парламентові, що його розпустив Олександр Лукашенко, нарешті розпочав законотворчу роботу. За перші кілька місяців його функціонування авторитет законодавчої влади істотно зріс. Мало того, без гучних звернень і суперечливих постанов Верховна Рада Бєларусі поступово стала перетворюватися на контролера виконавчої влади не тільки де-юре, а й де-факто. І ось за таких умов несподівано спливає на поверхню проект нової Конституції, на що голова Верховної Ради Бєларусі Семен Шарецький відреагував так: «У республіці запахло фашизмом!».

Одразу три ліві фракції Верховної Ради Бєларусі терміново розробили альтернативний проект Конституції, що дало парламенту підстави призначити свій день референдуму — 24 листопада. І хоч спостерігачі вважають, що розроблений лівими фракціями текст дуже скидається на Основний Закон Бєларусі за часів СРСР, проте він хоча б юридично унеможливлює встановлення у республіці диктатури.

І що ж, Лукашенко «зробив жест», погодившись перенести день референдуму з 7 листопада на 24 і виставити для голосування одразу два проекти разом з іншими питаннями, як-то скасування смертної кари тощо. Навіть за таких умов, нема сумнівів, що сільське населення підтримає свого «представника у президентському кріслі». А щоб народ не надто переобтяжувався голосуванням, час його проведення президент своїм указом розтягнув на... 15 діб. Тобто, по суті, голосування вже триває. Ніхто не знає, скільки надруковано бюлетенів, скільки людей вже проголосували, чи не порушувався закон про вибори, чи нема підтасовок? Жоден експерт чи спостерігач не здатен протягом 15 днів стояти на виборчій дільниці в очікуванні на того, хто, можливо, прийде голосувати.

Все це дало підстави голові Центрвиборчкому Бєларусі Вікторові Гончару заявити, що він не може підписати підсумки голосування, тим паче, що сам факт проведення референдуму, на думку Конституційного суду Бєларусі, може мати лише дорадчий характер. На це президент Бєларусі відповів по-лукашенківському, підписавши указ... про усунення Гончара з посади, чим перебрав на себе повноваження всієї Верховної Ради. Своє рішення Лукашенко мотивував так: «за спробу супротивитися волевиявленню народу на республіканському референдумі». Голова Верховної Ради Бєларусі Семен Шарецький прокоментував цю подію трохи інакше: «У країні розпочався неконституційний процес захоплення влади». Прем'єр-міністр Михайло Чигир без будь-яких коментарів подав прохання про відставку.

У понеділок понад 70 депутатів парламенту висловилися за імпічмент президентові, що дало підстави порушити це питання на законодавчому рівні. Того самого дня Верховна Рада Бєларусі звернулася до глав держав та парламентів СНД скликати термінове засідання, зробивши все можливе, аби «мир і спокій зберігся на багатостраждальній землі Бєларусі». А також —схвалили звернення до співвітчизників і міжнародного співтовариства, в якому зокрема йдеться: «Під виглядом проведення референдуму триває захоплення влади і встановлюється відверта диктатура. Укази президента Олександра Лукашенка про визнання недійсним рішення Конституційного суду Республіки Бєларусь, про усунення з посади голови Центрвиборчкому Віктора Гончара не тільки антиконституційні, а й суперечать здоровому глузду. Стає дедалі очевиднішим, що Лукашенко ступив на шлях антиконституційних рішень і не зупиняється ні перед чим. Одне порушення закону призводить до порушення іншого».

Очевидно, такі аргументи застосовував Семен Шарецький і під час розмови з Головою Верховної Ради України Олександром Морозом, після якої він запропонував законодавцям України обговорити ситуацію, що склалася у Бєларусі, і прийняти відповідну заяву.

Щодо Олександра Лукашенка, то складається враження: його не обходять ні позиція білоруської Верховної Ради, ні думка міжнародної спільноти. Днями Олександр Лукашенко подарував своїм майбутнім біографам ще одну фразу: «Я сам про себе подумав: слава Богу, що є президент, який може зберегти стабільність у суспільстві». Іншими словами: слава мені, улюбленому! А під час мітингу в Гомелі продовжив: «24 листопада ми розставимо все по своїх місцях: хто не хоче працювати — нехай шукає іншу батьківщину... Я нікого не лякаю». Але ті, хто не хоче іншої батьківщини, схоже, давно вже злякані: якщо попри всі їхні намагання референдум усе-таки відбудеться і його результати буде визнано дійсними, є загроза, що Бєларусь надовго потрапить у залежність від однієї людини. Точніше — у залежність від диктатури.

Наталя ФІЛІПЧУК.

На знімку: Прем'єр-міністр М. Чигир, голова ВР Бєларусі С. Шарецький.

Коли верстався номер. Учора Верховна Рада України прийняла заяву щодо ситуації у Республіці Бєларусь.

Репліка

Чому у Вінниці ігнорують нашу газету

Купити «Голос України» в газетних кіосках обласного центру (їх тут налічується 60) останній раз читачі мали змогу у грудні минулого року. Відтоді на запитання, «чи є у продажу «Голос», кіоскери відповідають їм приблизно так, як відповіли мені у кіоску по вулиці Козицького:

—А ви візьміть щось друге. У нас, як бачите, є з чого вибирати.

Вибір справді великий: понад сто найменувань газет і журналів пропонують кіоски з написом «Преса». Більшість із них становлять всеукраїнські видання. Щоправда, є газети й журнали, що виходять за межами держави, зокрема в Росії. Для «Голосу України», на жаль, місця не знайшлось (до речі, торік протягом місяця ці самі кіоски реалізували в середньому п'ять тисяч примірників газети). Цікаво, чому?

—А ви у керівництва запитуйте, а не в мене, —ображено відповіла та сама кіоскерка.

Генеральний директор обласного підприємства «Вінницяпошта» Михайло Кропивницький тактовно зауважив: «Ви звернулись не за адресою. Тепер це вже не наші торговельні точки. Декілька років тому ми передали їх у комунальну власність міста. Була така вказівка «згори» — мусили виконувати...»

Тож кіоски колишнього «Союздруку» вийшли із підпорядкування зв'язківців. Нині вони належать АТ «Преса». З його генеральним директором Володимиром Гурковим, на жаль, так і не вдалося зустрітися. Протягом трьох днів (двічі по телефону, третій —безпосередньо у приймальні генерального директора) чув у відповідь одне й те саме: «Володимир Геннадійович відсутній».

Наталя Гринчук, яка обіймає посаду заступника, була на місці, але...

—Я не можу відповісти на ваші запитання, бо працюю недавно.

Натомість порадила звернутись до начальника торгового відділу Ірини Антюхової. «Ірина Степанівна вам все роз'яснить...»

Від Ірини Степанівни, як я зрозумів, і справді багато залежить. Це вона визначає, які видання мають з'явитися на прилавку, а які — ні. Вона встановлює і їхню кількість. Ціну, до речі, також. «Ми маємо право робити націнку до п'ятдесяти відсотків вартості видання». Розмова про «Голос України» для Ірини Степанівни була не зовсім приємна: з одного боку, вона розуміла, що газету Верховної Ради «Преса» мала б пропонувати читачам постійно і повсюдно, а з іншого...

—Ваша газета, — після довгих пояснень І. Антюхова нарешті розставила крапки над «і», — минулого року надходила до нас через «Укрпошту». А нам працювати з нею невигідно...

Відомства чубляться, а в читачів чуби тріщать. Як зарадити їм? Можливо, відповідь на це запитання знають у Міністерстві зв'язку?..

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

Від редакції

Отже, у Вінниці право на інформацію визначає окремо взятий підприємець. Він диктує, яке видання читати, а на яке начхати, тобто накласти вето. Такого не було навіть за часів жорсткої державної цензури. Штучно створювати дефіцит на одні газети і безсоромно нав'язувати те, на що набридло й дивитися, може тепер власник кіоску. І справа, виявляється, не в попиті чи його відсутності на те чи інше видання — хто його серйозно вивчав? І навіть не в комерційному зискові —і «Голос України», і інші газети чи журнали завжди мали свого читача, а розповсюджувачі — своїх покупців. Справа в симпатіях чи антипатіях керівників фірм до періодичних видань. А чим завинили потенційні читачі партійних, урядових чи парламентських газет-журналів перед тими, хто зумів прибрати до рук кіоски вчорашнього державного «Союздруку»? Який закон передбачає можливість позбавлення права на отримання інформації? А саме про це повідомляють наші кореспонденти і з Черкас, і з Донецька, і з Сум, і з Кіровограда...

— Свого часу кіоски «Союздруку», попри нашу волю, передали в комунальну власність, — розповів заступник генерального директора об'єднання «Укрпошта» Олександр Мацепура. — Відстояли ми їх лише у Запоріжжі, Чернівцях та частково у Києві. У цих містах проблем з продажем офіційної преси, в тому числі «Голосу України», немає. За інші, де, до речі, йде приватизація кіосків повним ходом, сказати можуть лише власники.

Вони своїм ігноруванням вже все сказали...

—Де взяв, де взяв! Передплатив. І ти ще встигнеш, всього за 2 грн. на місяць.

Мал. Леоніда ТЕЛЯТНИКОВА.

Ідемо в зиму

Вибивання грошей по-житомирськи

Заступника директора підприємства «Облпаливо» Андрія Яновича відвезли до реанімації просто з службового кабінету. Ввірвавшись туди, незнайомець на очах приголомшеного відвідувача без зайвих слів заходився важким предметом бити Андрія Володимировича по голові.

Стверджують, якби Янович не встиг підставити руку, все могло закінчитися кепсько.

Поки що версія, яку висунув директор «Облпалива» Микола Наумчак, така. Він стверджує, що у вересні якась комерційна структура вимагала від Яновича ліквідувати борги підприємства перед нею, звучали й погрози.

Після кривавого інциденту самому директору також пригрозили, мовляв, не зробить висновків, з ним і членами його сім'ї буде ще гірше.

Звичайно, лише компетентні органи можуть розставити в цій історії крапки над «і». Але нагромадження цифр, що їх «висипали» на журналіста Наумчак та спеціалісти його підприємства, підтверджують слова директора, що ситуація з розрахунками за паливо справді вибухонебезпечна.

Ось деякі дані. «Облпаливо» купує сортове вугілля по 114—120 гривень за тонну, продає по 56. З буровугільними брикетами ситуація схожа: придбавши їх по 85 гривень за тонну, продають по 45. Але й це ще не все, бо є чимало споживачів з пільгами, які й ці суми не платять. М. Наумчак запевняє, що таких низьких цін на паливо, як на Житомирщині, в інших областях майже нема. На пропозицію довести їх до 80 гривень за тонну вугілля і 60 — за тонну брикету керівництво облдержадміністрації відреагувало не на користь «Облпалива». Зрозуміло, що на дотацію потрібні великі бюджетні кошти. «Лічильник» уже наклацав на покриття різниці в ціні понад 15 мільйонів гривень. Це третина того, що потрібно, аби за такими цінами забезпечити область паливом, але й цієї суми в бюджеті знайти не вдалося. Як результат, «Облпаливо» винне тільки комерційним структурам майже 8 мільйонів 900 тисяч гривень. А ті, звісно, не мовчать...

Тим часом паливо завезли до чверті дворів. У бюджетній сфері ще гірше: школи забезпечено твердим паливом на 22 відсотки, лікарні — на 16, заклади культури — на 7 тощо.

Грошей на вугілля нема, тому облдержадміністрація взялася активно пропагувати досвід тих, хто посилено заготовляє дрова. Але чи згорять у їхньому полум'ї борги за вугілля, якщо не запрацює економіка?..

Олексій КАВУН.

Житомир.

Мал. Анатолія АНДРЕЄВА.

Як живемо!

ЯБЛУКА НА АСФАЛЬТІ

Тільки-но розсіються перші передсвітанкові сутінки, як траса Мукачеве—Свалява розквітає всіма барвами веселки від червонобоких «джонатанів» до екзотичних ківі. На роботу вийшли жителі села Чинадієва.

Славилося воно колись єдиною в регіоні каблучно-колодковою фабрикою. Але її півтора року тому закрили. І от кмітливий люд, щоб прогодувати сім'ї, розпочав старий бізнес по-новому: торгівлю на трасі овочами та фруктами. У кожного новоспеченого продавця на дорозі своє місце. Люди тут досить різні за віком — від 5—7-річних хлопчаків до поважних бабусь. А найбільше молодих жінок, колишніх працівниць згадуваної фабрики.

—А куди нам було подітися, сидимо без роботи, — каже одна з торговок. — Чоловіки в господарстві хазяйнують, а ми вимушені тут мучитися.

Часто-густо беруть із собою маленьких діточок, котрі, поки мами збувають товар, бавляться під гіркою. Дехто з продавців слухає музику, інші готують шашлик. Вартість фруктів на трасі вища за ринкову. Так, кілограм яблук коштує 3—3,5 гривні, груш — 2—2,5, винограду — 4—5. Трилітрова банка сушених грибів «тягне» на 27—30 гривень, літрова маринованих — 14. Правда, ці дари лісів нинішнього року продавати на трасі заборонено. І як тільки продавці-аматори помічають щось підозріле, тару з грибами відразу ховають у придорожніх кущах. Знайдуть — відберуть без зайвих розмов, ще й оштрафують.

—А скільки вторговуєте за день? — питаю миловиду жінку.

—Сьогодні тільки 20 гривень, а буває й 100. Щоправда, інколи клієнт «не йде». Тоді повертаємося в села з порожніми гаманцями.

—Хто здебільшого купує ваш товар — іноземці, водії з сусідніх областей?

—У кого є гроші. А таких тепер небагато. Порівняно з минулим роком народ збіднів...

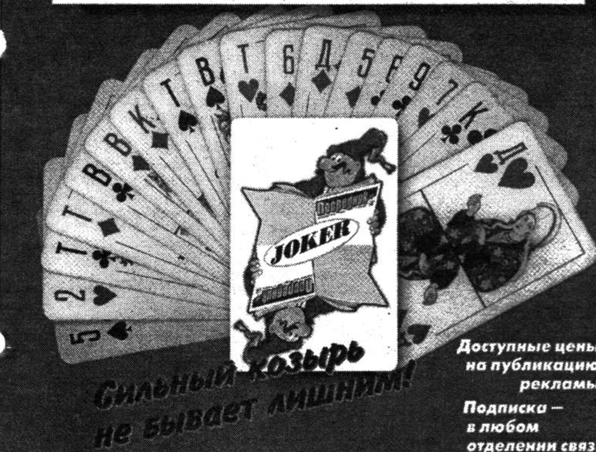
Поки розмовляв із жінками, біля них зупинилось аж... два авто. Пасажири «Фіата» не придбали нічого — дорого.

Ганна, з котрою спілкувався найдовше, — мати двох малолітніх дітей. Сьогодні підміняла свою маму — та нездужала. Ніде не працює також батько й чоловік —теж колишні трудівники Чинадіївської фабрики. Сім'я живе з доходів на трасі. Торгують, як правило, овочами та фруктами з власного городу та саду. «Екзотику» підвозять «круті хлопці» просто сюди, на шосе.

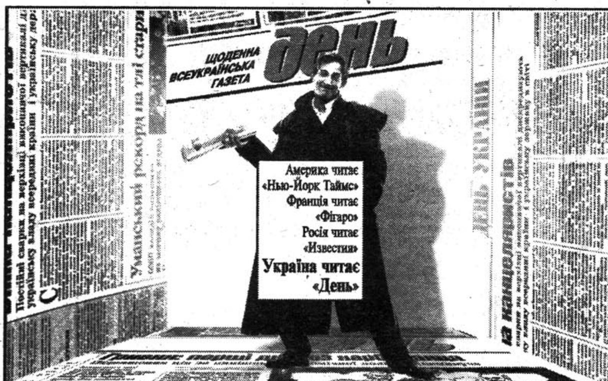
—Гадаєте, якби була стабільна робота, то мерзли б тут щодня з раннього ранку до пізнього вечора? —«вбива» мене класикою Ганна і підводить свої карі очі. У них зачаївся смуток. Яблука на асфальті вже не здавалися мені такими привабливими.

Микола ГОРВАТ.

Закарпатська область.

Арбитражный суд Днепропетровской области (320090, Днепропетровск, пр. Кирова,1) возбудил дело № Б2-139 о банкротстве ЧП«Дарт».

Юридический адрес: 320008, Днепропетровск, ул. Рабочая,91, кв.2, р/с 644841 в КБ «Приватбанк» Днепропетровска, МФО 305299.

Арбітражний суд Кіровоградської області (316022, Кіровоград, вул. Луначарського, 29) порушив справу № 521/3 про визнання банкрутом товариства з обмеженою відповідальністю «Скіф». Юридична адреса: 317530, Кіровоградська обл., смт Новоархангельськ, пров. Калиновий, 3, розрахуновий рахунок № 467601 в Новоархангельському відділенні АКБ «Україна», МФО 323130.

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд по Автономній Республіці Крим Сімферополя порушив справу № 1426-8 про визнання банкрутом малого приватного підприємства «Міжгалузевий центр криогенної терапії», юридична адреса: 333000, Сімферополь, вул. Енергетиків, 2, кв.23, р/р 468113 в СФ КАКБ «Кримбанк», МФО 324645, рішення про реєстрацію № 61.

Вимоги кредиторів та заяви санаторів подавати до арбітражного суду за адресою: 333000, Сімферополь, вул. К. Маркса, 16, у місячний термін.

Арбитражный суд Донецкой области возбудил дело № 23/Нб от 17.09.1996 г. о банкротстве ЗАО «Агроинком» (340052, Донецк, б. Шевченко, 80, кв. 100, р/с № 6467915 в АПБ «Украина», МФО 334248).

Просим кредиторов в месячный срок обращаться по адресу: Донецк-106, б. Пушкина, 34. Тел. 90-73-07.

Арбітражний суд Києва (252030, Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справу № 18/231 про банкрутство акціонерного товариства «Укрзакордонбуд» (юридична адреса: Київ, бул. Лесі Українки, 26; р/р 1467622 в АКБ «Київ», МФО 322498).

Претензії кредиторів суд приймає протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Государственная налоговая инспекция по городу Красный Луч Луганской области (Красный Луч, ул. Шевченко, 69) сообщает, что в арбитражном суде Луганской области (Луганск, площадь Героев Великой Отечественной войны, 3-а) возбуждены дела № 241/10Б, № 248/11б, № 240/10Б, № 264/10Б, № 256/10Б о признании банкротами: отдела рабочего снабжения п/о «Донбассантрацит», МЧП «Глория», ОАО «Механический завод», МЧП «Андрюша», ОАО «Продтовары», соответственно, р/с № 205266 в Проминвестбанке, р/с № 1468138 в «Укрсоцбанке», р/с № 260104 в «Проминвестбанке», р/с № 489312 в «Укрсоцбанке», р/с № 1468442 в «Укрсоцбанке».

Претензии кредиторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Заявления по имущественным претензиям к должнику, а также документы, подтверждающие их, должны быть направлены в арбитражный суд в месячный срок со дня опубликования объявления.

Арбитражный суд Севастополя (335008, Севастополь, пл. Восставших, 6) возбудил дело № 010/5 о признании банкротом ООО фирмы «Триммер» (335000, Севастополь, ул. Вакуленчука, д. 23, кв.12, р/с 346761 в АБ «Таврика»).

Арбитражным судом Крыма (Симферополь, К. Маркса, 18) возбуждены дела о банкротстве:

1. Дело № 1609-5, ПКП «Визит-Центр» ООО (Керчь, ул. Победы, 8, кв. 14, р/с 000467912 в Приватбанке Керчи).
2. Дело № 1608-5, КМП «Ракурс» (Кречь, ул. Р. Люксембург, 21, р/с 000468400 в Укрсоцбанке Керчи).
3. Дело № 1607-5, СМП «Мастак-Юг» (Керчь, ул. Свердлова, 49, р/с 00046731-1 в Агропромбанке Керчи).
4. Дело № 1599-3, ЧМП ООО «Кеп-ЛТД» (Керчь, ул. Борзенко, 21, кв. 37, р/с 000468801 в Керченском отделении Приватбанка).
5. Дело № 1512-3, МП «Керчь-автогаз» (Керчь, ул. Орджоникидзе, 12, р/с 001468919 в Керченском отделении Укрсоцбанка).
6. Дело № 1514-3, МЧП «Потенциал» (Керчь, ул. Марата, 2, кв. 110, р/с 000644310 в Проминвестбанке Керчи).
7. Дело № 1511-3, ЧМП «Родник» (Керчь, Вокзальное шоссе, 26, р/с 000467335 в Укрсоцбанке Керчи).

Письменные заявления с имущественными требованиями к вышеперечисленным должникам принимаются арбитражным судом Крыма в соответствии с Законом Украины «О банкротстве» в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбітражний суд по Вінницькій області (Вінниця, Хмельницьке шосе, 70) порушив справу про банкрутство МНВП «Проект». Адреса боржника: 286036, Вінниця, а/я 5872.

МП «Консалтинг Лтд.» (Киев-11, ул. Лескова, 9) ликвидируется. Претензии принимаются в течение 2-х месяцев со дня публикации этого объявления.

Арбитражным судом Крыма (333000, Симферополь, ул. К. Маркса, 18) возбуждены дела о признании банкротами:

№ 1427-8, ООО «Арго-93» (Евпатория, Раздольненское шоссе, 5; р/счет 24675171 в Евпаторийском отделении Укрсоцбанка);

№ 1534-5, кооператива «СРДК-33» (Евпатория, проспект Ленина, 54/44; р/счет 3461169 в Евпаторийском отделении Укрсоцбанка);

№ 1612-5, ЧП «Наш дом» (Евпатория, ул. Революции, 21; расчетный счет 1468702 в Евпаторийском филиале АКБ «Интерконтбанк»);

№ 1596-3, АП «Радуга» (Евпатория, ул. Льва Толстого, 21; расчетный счет 640802 в Евпаторийском отделении Укрсоцбанка);

№ 1428-1, евпаторийского валютного магазина № 1 производственно-торгового внешнеэкономического объединения «Укринтурвнешторг» (Евпатория, проспект Победы, 25; расчетный счет 2467012 в Евпаторийском отделении Укрсоцбанка);

№ 1533-5 ООО «Бриз-93» (Евпатория, ул. Демышева, 130, кв. 31; расчетный счет 2467533 в Евпаторийском отделении Укрсоцбанка).

Претензии кредиторов и возможных санаторов принимаются Арбитражным судом Крыма в месячный срок со дня опубликования этого объявления.

Арбитражный суд Крыма (333000, Симферополь, ул. К. Маркса, 18) возбудил дела о признании банкротами:

№ 1704-5 дочерного предприятия «Крыммоторсервис» (пгт Черноморское, ул. Фрунзе, 23), р/с 000467823 в ПИБ, МФО 324526 пгт Черноморское.

№ 1659-1 малого частного предприятия «Элона» (пгт Черноморское, ул. Южная, 36) р/с 000468470 в АКБ «Украина», МФО 324269 пгт Черноморское.

Претензии кредиторов и возможных санаторов принимаются арбитражным судом Крыма в месячный срок со дня опубликования объявления.

У номер

● *Київ*

Система дає збої

У січні — вересні цього року головною причиною смертей в Україні були захворювання системи кровообігу, повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» в Міністерстві статистики.

Кількість померлих з цієї причини становила 57,4 відсотка від загальної кількості смертей (за такий же період минулого року — 56,4 відсотка).

Усього в країні померло за 9 місяців 588336 чоловік. Торік за аналогічний період —579838 чоловік: 12,7 відсотка від новоутворень (1995 року — 13,2 відсотка), 10,4 відсотка — від нещасних випадків (1995 року — 10,7 відсотка), 5,7 відсотка — від захворювань системи дихання(1995 року — 5,7 відсотка), 2,8 відсотка — від хвороб органів травлення (1995 року — 2,9 відсотка), 1,4 відсотка —від інфекційних хвороб (1995 року — 1,3 відсотка).

З початку року зросла дитяча смертність. За 9 місяців померло 5133 дитини у віці до 1 року, що становить 14,2 померлих на 1000 новонароджених (проти 14,1 за такий же період минулого року).

● *Крим*

Лауреатів побільшає

Понад 80 юних музикантів з України, Канади, США, Росії, Білорусі та Сінгапуру протягом тижня радуватимуть сімферопольців своєю майстерністю і боротимуться за звання лауреатів І Міжнародного конкурсу молодих піаністів. Він носить ім'я видатного українського композитора сучасності кримчанина Алемдара Караманова. Одна з конкурсних номінацій — проект «Інтернет, що звучить» реалізується за допомогою електронних мереж.

● *Павлоград*

До ялинки і на страйк?

На шахті «Павлоградська» у Західному Донбасі згадали давню традицію — запалили новорічну ялинку. Це з нагоди дострокового виконання річної програми з видобутку вугілля. Справді, чим не привід для святкового настрою? Колектив працює добре, кожна тринадцята піднята на-гора цього року в Україні тонна вугілля — їхня.

Але замість того, щоб радіти, шахтарі під святковою ялинкою гірку думу думали: оголошувати страйк чи зачекати? Це у зв'язку з несвоєчасною виплатою їм заробітної плати. Тут не розрахувалися з шахтарями ще за квітень — травень.

---

19 листопада 1996 року на шістдесятому році життя раптово помер завідуючий відділом Центральної виборчої комісії

Іван Васильович ЛАНЧУК.

Після закінчення Київського університету імені Т. Шевченка Іван Васильович всі роки сумлінно працював в органах прокуратури, юстиції, в суді, секретаріаті Верховної Ради України, а останнім часом — у Центральній виборчій комісії. Скрізь і завжди йому були притаманні велика працелюбність, почуття відповідальності, виняткова порядність, скромність, турботливе ставлення до людей.

Глибоко сумуючи з приводу передчасної смерті Івана Васильовича Ланчука, висловлюємо співчуття сім'ї, рідним і близьким покійного.

Товариші по роботі.

Куди з українським цукром поткнутися?

Коментар

НАЙНЕПРИЄМНІША для споживача звістка: найближчим часом, дуже можливо, цифри на цінниках на цукор у торговельних точках зміняться. Природно, в бік збільшення. У стінах Кабміну визріває постанова, згідно з якою мінімальна ціна на солодкий продукт становитиме 1210 грн. за тонну. На думку спеціалістів концерну «Укрцукор», її запровадження — крок вимушений. Галузь як ніколи на межі банкрутства. Тривають гарячкові пошуки шляхів урегулювання «солодкого» ринку.

«Штормити» його почало ще торік. Точніше, криза охопила 191 цукровий завод. Вони, спільно з бурякосіючими господарствами, що здають солодкі корінці під переробку на давальницьких умовах, нині й є власниками білого піску. Ще у вересні ціна на солодкий продукт трималася на рівні 111 млн. крб. за тонну. Не можна сказати, що вона радувала виробників, але реалізація цукру все-таки давала можливість заводам забезпечувати свої мінімальні потреби. На кінець року, з подачі уряду, правила гри змінилися. Тепер цукрозаводам, які працюють на давальницьких засадах, сумарно до їх затрат на виробництво залишалося 30 відсотків продукції. Сільгоспвиробник забирав решту.

Здавалося б, усе справедливо. Проте, за словами голови правління концерну «Укрцукор» Олександра Багатеренка, далеко не так. Якщо виходити із вищевказаних затрат заводів і бурякосіючих господарств у 1995 році, переробним підприємствам мало б залишитися, за розрахунками експертів, 46,2 відсотка цукру-піску. Але в результаті «силового» розподілу цукру минулорічного врожаю його собівартість в середньому по Україні становила для заводів 72 млн. крб. за тонну. По 39,8 млн. крб. він коштував господарствам. За внутрішньої потреби України в 1,5 млн. тонн солодкого продукту і торішнього валу у 3,5 млн. тонн внутрішній ринок цукру «тримав» сільгоспвиробник, який «завалив» його білим піском за демпінговими, збитковими для переробних підприємств, цінами — 50—60 млн. крб. за тонну. Від цього, звичайно, виграв споживач, і бурякосіючі підприємства також задоволені. «Пролетіли» лише цукрозаводи — 210 тисяч працівників галузі. Кредиторська заборгованість вітчизняних виробництв, які виробляють солодкий пісок, за станом на 1 жовтня 1996 року становила 470 млн. грн. Борг перед держбюджетом дорівнював 101 млн. грн. Сума позичених фінансових ресурсів перевищує вартість власних засобів виробництва галузі.

Правила гри не змінилися й цього року. Кабмін доповненням до постанови від 6 вересня ц. р. затвердив співвідношення в кінцевій продукції 70 відсотків до 30. Реалізація тієї частини цукру, що залишається в лоні переробних підприємств, за розрахунками фахівців концерну «Укрцукор», не покриє витрати на переробку й половини заводів. Якщо криза прогресуватиме, подейкують цукровари, 1997 року нікуди буде возити корінці.

— Запровадження мінімальної ціни — крок необхідний, — прокоментував підготовлювану постанову пан Багатеренко. — Це лише призупинить обвальне падіння вартості білого піску. Та й питань тут вистачає. Чи буде, приміром, цукор з новою ціною мати той самий попит. Потрібний закон, який упорядкував би і внутрішній ринок цукру шляхом квотування, і зовнішній. Щоправда, такий вікопомний документ може з'явитися на світ десь через рік-два. За цей час Україна з відомого колись експортера цукру, можливо, перетвориться на гранда-імпортера...

До речі, на зовнішньому фронті справи зовсім кепські: найбільший покупець вітчизняного солодкого піску — Росія, — захищаючи власного виробника, запровадила ПДВ майже на весь імпорт з України. Убезпечила свою територію від проникнення нашого білого золота Білорусь, обклавши його 35-відсотковим митом. Водночас, виходячи з очікуваного цього року валу в 2,8 млн. тонн, мінімум 1,3 млн. тонн цукру треба кудись прилаштувати.

Розв'язати всі солодкі дилеми покликана міжвідомча комісія з питань врегулювання ринку цукру. Створення її передбачене тією самою постановою Кабміну від 6 вересня ц. р. Вона мала розпочати роботу 1 жовтня і знайти шляхи подолання цукрової кризи з урахуванням світового і вітчизняного досвіду. Але так і не почала. Все шукають голову...

Валерій ДРУЖЕНКО.
Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Новації

Не чекай біля поля погоди

Ще від одного струсу захитались ніжки обідніх столів луганчан: стало відомо, що вони вже з'їли 80 тис. тонн зерна нового урожаю у вигляді, звичайно, хліба, тоді як у засіки області господарники засипали лише 30 тис. тонн пшениці.

На початку року, здавалося, подбали про все: укладено регіональний контракт, згідно з яким селяни одержали аванс з державного бюджету. Але зерно в рахунок авансу було повернуто далеко не в повній мірі.

Тепер облдержадміністрація планує кошти під наступний регіональний контракт-97 виділяти тільки тим господарствам, які гарантуватимуть, що зуміють виростити обіцяний урожай при будь-яких погодних умовах.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК.

Луганська область.

Тваринництво

Корівки на голодному пайку

У 130 КСП області на зиму для громадського тваринництва заготовлювали менше 8 центнерів кормових одиниць на умовну голову. Надто мало, аби утримувати худобу. Зважаючи на це, облдержадміністрація вишукує можливості відпуску олійно-екстракційними заводами та комбінатами хлібопродуктів сільгосппідприємствам шроту та висівок на взаємовигідних умовах, а також на умовах товарного кредиту — під урожай наступного року.

Де вже тут мріяти про високі надої! Нині в господарствах Оріхівського, Приморського, Новомиколаївського, Кам'янсько-Дніпровського та Розівського районів за добу від корови надоюють 1,7—2 кілограми молока. У цілому по області продуктивність дійної череди порівняно з минулим роком знизилась на 158 кілограмів і становить усього 1291 кілограм.

І в той же час у колективних господарствах Якимівського та Мелітопольського районів змогли перекрити минулорічні добові надої. І зовсім не через перенасиченість кормами. Тут чинять просто: щодня корів виганяють пастися на поля, де повідростали падалиця та різні трави. Використовують останні теплі днини для випасу худоби в степу тваринники й інших районів. Скажімо, в КСП імені Шевченка Бердянського району на випасанні худоби задіяні навіть працівники бухгалтерії, обліковці, водії.

Володимир ДУПАК.

Запорізька область.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Спорт

У Києві лідера зупинили. Що буде в Луцьку?

Першість України. Перша ліга. Догравання пропущених матчів: Верес — Хімік С — 0:2. Назимов, 59, Паламарчук, 89 з пенальті. Динамо-2 — Металург Д —3:0. Антюхін, 10 та 23, Єсип, 19. На 34-й хвилині Антюхін не реалізував пенальті. Кристал —Поліграфтехніка — 0:0. Металург Н — ЦСКА-2 — 1:1, Омельчук, 19 — Ковальчук, 17.

За вдалого збігу обставин донецький «Металург», який вдало виступив у розіграші Кубка країни і має найбільшу кількість пропущених матчів у першості, міг би значно відірватися від переслідувачів. Але гравці «основи» «Динамо», котрі залишилися в розпорядженні В. Онищенка, вирішили покарати дебютанта, який «зарвався». Волосянко, Ващук, Кардаш, Гусін, Белькевич майстерно погасили активність гостей. А потім прийшла черга Антюхіна. Забивши два м'ячі, він мав можливість ще раз взяти ворота Гаврилова. Очевидно, Валерій Лобановський, який спостерігав за грою, переведе Антюхіна до «основи». А серед молодих можна відзначити Поліщука та Єсіна, котрі перебувають на підході до першого складу.

У першій лізі 21 листопада відбудеться ще два пропущених матчі. Найбільш цікавою має бути гра в Луцьку, де «Волинь» прийматиме донецький «Металург». Гадаю, господарі зроблять усе, щоб втомлений лідер не пішов у відрив. Та й закріпитися на третьому місці для волинян хороший стимул.

Становище команд, котрі входять до лідируючої групи, таке: Металург Д — 56 очок, Нафтовик — 48, Металург М — 46, Волинь — 44, Сталь — 41, СК Миколаїв та Динамо-2 — по 40.

***

Сьогодні відбудуться збори футбольної команди «Динамо» (Київ), на яких буде представлено нового головного тренера Валерія Лобановського.

Завтра динамівці підуть у відпустку. Вона триватиме до 16 грудня. Потім — робота в Києві. 3 січня лідер чемпіонату вирушає до знайомого містечка Руйт (Німеччина). Цей тренувальний етап триватиме до 21 січня. А наступного дня «Динамо» розпочне виступи у Кубку чемпіонів співдружності. Турнір завершиться 2 лютого. У планах колективу виїзд до Ізраїлю та ОАЕ. А 9 березня — старт другого кола національного чемпіонату.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

✆ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 228657.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311217.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.